



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK  
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **CHOVSERVIS, a.s.**, se sídlem Zemědělská 897, Hradec Králové, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Wonkova 1142, Hradec Králové, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: M. P., zastoupený advokátem JUDr. Michalem Marčíšinem, se sídlem Gočárova tř. 1013, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2005, zn. 19277/RR/ 2005/Ře, v řízení o kasační stížnosti zúčastněné osoby proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 5. 2008 č. j. 30 Ca 66/2007 – 122,

**t a k t o :**

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Stěžovatel ani žalovaný **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalobkyni se náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

**O d ů v o d n ě n í :**

Osoba zúčastněná na řízení (dále též „stěžovatel“) napadla včas podanou kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 5. 2008, č. j. 30 Ca 66/2007 - 122, kterým byla zrušena rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 22. 11. 2005, zn. 19277/RR/2005/Ře a rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 23. 6. 2005 zn. 18968/2005/ST1/Šim/Pla a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Současně bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Těmito rozhodnutími správní orgán I. stupně a žalovaný rozhodl o nepovolení obnovy řízení, ukončeného rozhodnutím Úřadu města Hradec Králové ze dne 12. 7. 2000, č.j. SD 1/490/2000/Km, jímž byla stěžovateli M. P. povolena změna v užívání dočasné stavby „nebytová budova – provozní kanceláře a sklady firmy M. P. – M., umístěné na p. p.č. 1726 v k.ú. Slezské Předměstí, na stavbu trvalou“ (dále též „rozhodnutí o změně užívání stavby“).

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 16. 6. 2006, č. j. 30 Ca 2/2006 - 42 napadené rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Proti tomuto rozsudku podal M. P. jako osoba zúčastněná na řízení kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 9. 5. 2007, č.j. 3 As 65/2006 rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 6. 2006, č. j. 30 Ca 2/2006 - 42 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení kvůli porušení jeho procesních práv.

Žalobkyně ve své žalobě tvrdila, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť je vlastníkem pozemku parc. č. 1726 v kat. území Slezské Předměstí, na němž je předmětná stavba zúčastněné osoby situována, a Úřad města Hradec Králové s ní nejednal jako s účastníkem řízení. Prvoinstanční orgán na základě pokynu žalovaného překvalifikoval její odvolání proti uvedenému rozhodnutí na návrh na povolení obnovy řízení. S tímto postupem však žalobkyně nesouhlasila, neboť mělo být rozhodnuto o jejím řádném odvolání, tímto postupem by byla zjednána náprava pochybení, ke kterému v řízení došlo.

Stěžovatel pak v podání ze dne 14. 5. 2008 s odkazem na usnesení Ústavního soudu č.j. IV. ÚS 430/04 ze dne 20. 12. 2004 uvedl, že pokračování pravomocně skončených řízení je vázáno na řadu podmínek a pouze v zákonem stanovených lhůtách. V takových případech je třeba vážit práva osob v dobré víře v právní moc rozhodnutí i opomenutých účastníků řízení. Poukázal na novelu § 78 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., kterou byl rozšířen okruh účastníků kolaudačního řízení i o vlastníka pozemku, rozhodnutí o změně užívání stavby však již v tu dobu bylo pravomocné. Po více jak třech letech od vydání rozhodnutí nelze takové rozhodnutí napadnout odvoláním ani jinak, zvláště pak, když i žalobkyně podala v roce 2003 ke stavebnímu úřadu podání nazvané „podnět k přezkoumání rozhodnutí“, a tedy i ona je považovala za rozhodnutí, které je v právní moci. Toto rozhodnutí jí bylo doručeno již dne 15. 7. 2003, jinak by nemohla znát jeho obsah. Tříletá lhůta k nápravě tak již minula. Stěžovatel taktéž namítl promlčení možnosti doručení rozhodnutí Úřadu města Hradec Králové ze dne 12. 7. 2000, č.j. SD 1/490/2000/Km o změně užívání stavby v roce 2004, poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2007, č. j. 7 As 73/2006 - 85 a navrhla žalobu zamítnout.

Krajský soud zjistil, že rozhodnutím Měst.NV Hradec Králové ze dne 21. 8 1973, č.j. ÚPA/1848/73/PU byla stěžovateli povolena stavba provizorní administrativní budovy, a to stavba dočasná, s dobou trvání do konce roku 1980. Proto již dnem 1. ledna 1981 neměla žádný právní podklad pro své další trvání, tedy existovala pouze fakticky, nikoli právně. K žádosti stěžovatele o zamýšlené změně stavby Úřad města Hradec Králové na stp. p. č. 1726 v k.ú. Slezské Předměstí jmenovanému sdělil, že je nutné nejdříve vyřešit stavebně právní stav stavby. To ovšem ve skutečnosti znamenalo projednat stavbu v řízení o odstranění stavby podle § 88 odst. 1 písm. b) a násl. zákona č. 50/1976 Sb. a pak ji dodatečně povolit nebo nařídit odstranění stavby. K tomu však nedošlo. Namísto toho vydal Úřad města Hradec Králové dne 7. 2. 1997, č.j. OV/5061/95/Km kolaudační rozhodnutí, jímž stavbu povolil užívat do 31. 12. 1999. Neexistovala – li však daná stavba z právního hlediska, nebylo ani co kolaudovat. Právě proto neměl Úřad města Hradec Králové ani posléze rozhodnout o změně v užívání dočasné stavby nebytová budova – provozní kanceláře a sklady firmy M. P. – M., umístěné na p. p.č. 1726 v k.ú. Slezské Předměstí, na stavbu trvalou. K námitce stěžovatele ohledně rozsahu soudního přezkumu označil krajský soud tyto úvahy jako pouhé shrnutí běhu událostí s konstatováním faktického stavu věci.

Krajský soud považoval v projednávané věci za podstatné, že Úřad města Hradec Králové vydal rozhodnutí o změně užívání stavby, aniž jednal s žalobkyní jako s účastníkem řízení. Tímto nesprávným postupem vyloučil žalobkyni z řízení, přestože byla a je vlastníkem pozemku, na němž je stavba situována. Na této skutečnosti se zúčastněné orgány veřejné správy

nakonec shodly. „Řešit se jí pokusil“ jako první správní orgán I. stupně, neboť dopisem se dne 7. září 2004, zn. 70499/2004/ST1/Jeř žalobkyni uvedené rozhodnutí jako účastníku řízení zaslal. Ta proti němu podala dne 21. 9. 2004 odvolání, jenž bylo předloženo žalovanému jako odvolacímu orgánu, který se však v rozporu s judikaturou Nejvyšší správního soudu (rozsudek ze dne 18. 9. 2003, č. j. 4 As 27/2003 - 77), na kterou správní orgán I. stupně upozorňoval, s odvoláním vypořádal neadekvátním způsobem. Nesprávně jej překvalifikoval na návrh na povolení obnovy řízení a s tímto chybným závěrem vrátil odvolání žalobkyně správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení a rozhodnutí v režimu dle § 62 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb (dále též „správní řád“). Správní orgán se tímto pokynem řídil a vydal rozhodnutí ze dne 23. 6. 2005 zn. 18968/2005/ST1/Šim/Pla o nepovolení obnovy řízení, které žalovaný napadeným rozhodnutím potvrdil.

Krajský soud uvedl, že podle § 97 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb. jsou účastníky řízení o změně v užívání stavby podle § 85 citovaného zákona k datu vydání rozhodnutí o změně užívání stavby osoby, které mají vlastnická nebo jiná práva k pozemkům a stavbám na nich a jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být přímo dotčeny, tedy i žalobkyně. Přesto s ní nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, rozhodnutí o změně užívání stavby jí bylo zasláno až 7. 9. 2004. Protože se podle § 51 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. oznamovalo rozhodnutí účastníkovi doručením jeho písemného vyhotovení, došlo k doručení uvedeného rozhodnutí žalobkyni dne 13. 9. 2004, jak vyplývá ze správního spisu. Žalobkyní podané odvolání doručené správnímu orgánu dne 21. 9. 2004 je odvoláním včas podaným. Je přitom zcela nerozhodné, kdy bylo rozhodnutí doručeno ostatním účastníkům řízení, neboť rozhodnutí nabývá právní moci až poté, co je oznámeno všem účastníkům řízení a den právní moci je dnem, kdy poslednímu z nich marně uplynula lhůta k podání odvolání. Jestliže tedy rozhodnutí o změně užívání stavby nebylo v právní moci, nemohlo být ani předmětem zkoumání ve smyslu § 62 a násl. zákona č. 71/1967 Sb. Obnovou řízení se totiž vždy řeší náprava u již pravomocných rozhodnutí. Obnova řízení umožňuje překonat překážku rei iudicate a znovu ve věci rozhodnout. O takový případ se však v projednávané věci nejednalo, předpoklad žalovaného, že rozhodnutí o změně užívání stavby je pravomocné, byl mylný. Závěrům žalovaného, že k povolení obnovy řízení nemohlo dojít z důvodu marného uplynutí objektivní lhůty tří let od právní moci rozhodnutí, tak krajský soud nepřítakal.

K vyjádření stěžovatele krajský soud zopakoval uvedenou argumentaci. Dále konstatoval, že nepřekročil meze své přezkumné činnosti, protože rozhodl pouze o rozhodnutích, jenž se týkala nepovolení obnovy řízení. Zástavní právo I. V. k předmětné stavbě je při posouzení otázek účastenství žalobkyně bezpředmětné. Jako nedůvodnou označil krajský soud námitku, že vzhledem k podání žalobkyně ze dne 15. 7. 2003 jí muselo být doručeno rozhodnutí o změně v užívání stavby nejpozději v roce 2003. K doručení písemného vyhotovení žalobkyni v uvedené době evidentně nedošlo. Kriteřiem takového tvrzení může být pouze doklad o doručení rozhodnutí a nikoli dohady a spekulace. Pokud účastníkovi řízení nebylo doručeno rozhodnutí do vlastních rukou, nenabylo právní moci (viz rozsudek Nejvyšší správního soudu ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 Afs 2/2008 - 52). Nepřípadné jsou úvahy o promlčení možnosti doručení rozhodnutí. Nemají oporu v zákoně. Krajský soud uzavřel, že pokud není rozhodnutí doručeno účastníkům řízení, případně odmítá – li správní orgán oznámit rozhodnutí známým účastníkům řízení, pak jim nezačne ani běžet lhůta k podání odvolání, rozhodnutí nevstoupí v právní moc a účastníci řízení budou moci podat odvolání k nadřízenému správnímu orgánu kdykoliv.

Z uvedených důvodů krajský soud rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Stěžovatel kasační sůžnost podal z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“).

Stěžovatel zrekapituloval průběh dosavadního řízení, osvětlil způsob nabytí budovy, která byla předmětem povolení o změně stavby a popsal okolnosti sporů mezi ním a žalobcem jako vlastníkem pozemku, na němž se nebytová budova nachází.

Stěžovatel uvedl, že po více než 3 letech od vyznačení a nabytí právní moci rozhodnutí nelze takové rozhodnutí napadnout odvoláním ani jinak, tedy ani dodatečným doručováním po 4 letech od vyznačení doložky nabytí právní moci. Konkrétním výrazem principu právní jistoty jsou stanovené prekluzivní a promlčecí lhůty. Judikatura podle stěžovatele přijala stanovisko o možnosti zhojení práv opomenutého účastníka, ale pouze v zákonem vymezené tříleté lhůtě. Tato lhůta se odráží v právních institutech jako např. mimořádné opravné prostředky, žaloby na zmatečnost řízení, přezkum rozhodnutí apod. Pokud tedy krajský soud došel k závěru, že žalobkyně měla být účastníkem řízení o změně v užívání stavby, mohlo k nápravě dojít do 3 let od nabytí resp. vyznačení doložky právní moci. Stěžovatel vznesl i námitku promlčení práva na dodatečné doručení rozhodnutí o změně v užívání stavby.

Pokud žalobkyně podala dne 15. 7. 2003 správnímu orgánu I. stupně písemné podání „podnět k přezkoumání rozhodnutí“ směřující kvalifikovaně proti rozhodnutí o změně užívání stavby, je osvědčena skutečnost, že se s ním žalobce seznámil. Stěžovatel poukázal na § 84 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. a dovodil, že „podnět k přezkoumání rozhodnutí“ ze dne 15. 7. 2003 mohl založit subjektivní lhůtu 30 dnů (§ 84 odst. 1 citovaného zákona) pro podání odvolání proti rozhodnutí o změně stavby, ta však byla nejpozději dne 15. 8. 2003 vyčerpána a po tomto datu již nelze zhojit opomenutí žalobkyně jako účastníka kolaudačního řízení tím, že se jí bude v roce 2004 bude opětovně doručovat rozhodnutí z roku 2000.

Stěžovatel dále poukázal na usnesení Ústavního soudu č.j. IV. ÚS 430/04 ze dne 20. 12. 2004, z něhož kromě výše předestřených principů právní jistoty upozornil na skutečnost, že ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb. v tehdy platném znění výslovně do okruhu účastníků kolaudačního řízení (tedy i řízení o změně v užívání stavby) nezařazovalo vlastníka pozemku, na němž se stavba nachází. Povinnost doručit rozhodnutí o změně stavby žalobkyni tak nebyla uvedeným předpisem vůbec stanovena.

Stěžovatel považuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, jelikož jeho odkaz v písemném podání před ústním jednáním na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 73/2006 - 85 nebyl krajským soudem v odůvodnění jeho rozhodnutí vypořádán. Krajský soud se podle stěžovatele navíc neoprávněně vyslovoval k právnímu statusu předmětné stavby.

Stěžovatel dále uvedl, že vycházel z právní moci rozhodnutí o změně užívání stavby a již uzavřel zástavní smlouvu k předmětné stavbě s I. V.

Stěžovatel proto navrhl, aby napadený rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu a poukázala zejména na soukromoprávní aspekty projednávané věci.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti toliko odkázal na obsah spisového materiálu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil tyto pro posouzení věci podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím Úřadu města Hradec Králové ze dne 12. 7. 2000, č.j. SD 1/490/2000/Km byla stěžovateli povolena změna v užívání dočasné stavby na stavbu trvalou. Stavební úřad vymezil okruh účastníků řízení tak, že za něj zahrnul pouze stěžovatele, předmětné rozhodnutí žalobkyni nedoručoval a označil je doložkou právní moci.

Žalobkyně poté ve svém podání ze dne 15. 7. 2003 označeném jako podnět k přezkoumání rozhodnutí uvedla, že je vlastníkem stavební parcely, na kterém je stavba stěžovatele umístěna. S ohledem na tuto skutečnost měla žalobkyně za to, že rozhodnutí o změně užívání stavby se jí přímo dotýkalo a že s ohledem na § 97 zákona č. 50/1976 Sb. měla být účastníkem řízení. Rozhodnutí o změně stavby tak bylo vydáno v rozporu s právní úpravou, neboť zásadním způsobem došlo k omezení a ohrožení jejich vlastnických práv. Žalobkyně uvedla, že se o této skutečnosti formálně dozvěděla až na základě kontroly oprávněnosti stavebních prací prováděných na stavbě stěžovatele v červnu roku 2003, nikoli však oznámením rozhodnutí stavebního úřadu. Nejvyšší správní soud podotýká, že uvedené podání obsahovalo v příloze i samotné rozhodnutí o změně užívání stavby.

Správní orgán I. stupně toto podání posoudil jako odvolání účastníka řízení a postoupil je žalovanému, který mu je postoupil zpět s tím, aby správní orgán I. stupně posoudil, zda jsou dány důvody pro rozhodnutí podle § 62 odst. 1 správního řádu. Správní orgán I. stupně obnovu řízení nepovolil s tím, že uplynula zákonem stanovená lhůta tří let od právní moci napadeného rozhodnutí, kdy lze obnovu řízení nařídit nebo povolit. Žalovaný dne 22. 6. 2004 k odvolání žalobkyně toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu I. stupně a mimo jiné mu vytkl, že nezaujal stanovisko k vymezení účastníků řízení, k otázce doručení rozhodnutí o změně užívání stavby a k jeho právní moci. Správní orgán však ponechal správní řízení neukončené.

Opatřením vydaným dne 7. 9. 2004 označeným jako „Sdělení, oznámení rozhodnutí“ správní orgán I. stupně doručil žalobkyni rozhodnutí o změně užívání stavby. Nejvyšší správní soud podotýká, že se nejednalo o pouhé oznámení rozhodnutí s výhradou jeho vlivu na právní moc. Žalobkyně podala odvolání, správní orgán I. stupně ji považoval za účastníka řízení a odvolání postoupil žalovanému, který mu je opětovně postoupil zpět se sdělením, aby správní orgán I. stupně posoudil, zda jsou dány důvody rozhodnutí podle § 62 odst. 1 správního řádu.

Správní orgán I. stupně v rozhodnutí ze dne 23. 6. 2005 vyslovil, že žalobkyni bylo nezákonně odňato účastenství na řízení, návrh na obnovu řízení však nebyl podán včas. Žalobkyně ve svém podání ze dne 15. 7. 2003 výslovně označila rozhodnutí o změně užívání stavby, tříměsíční subjektivní lhůta k podání návrhu (§ 63 odst. 3 správního řádu) na obnovu řízení uplynula nejpozději dnem 15. 10. 2003 a návrh na obnovu řízení, který žalobkyně podala dne 21. 9. 2004, nebyl podán v zákonné lhůtě. Nebyla dodržena ani podmínka splnění lhůty objektivní, rozhodnutí o změně užívání stavby nabylo právní moci dnem 19. 7. 2000 a zákonná tříletá lhůta podle § 63 odst. 3 správního řádu pro podání návrhu na obnovu řízení uplynula dne 19. 7. 2003.

Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobkyně zamítl. V odůvodnění uvedl, že z podání žalobkyně ze dne 15. 7. 2003 nevyplývalo, že byly naplněny aspekty pro obnovu řízení, neboť žalobkyně pouze uvedla, že se dozvěděla o tom, že probíhalo správní řízení ve věci, avšak dne 15. 7. 2003 nebylo prokázáno, zda měla být účastníkem řízení. Podle žalovaného toto podání bylo svým charakterem pouze jedním z podkladů pro projednání věci, když nebylo z hlediska obsahu dosud kvalifikováno ani správním orgánem I. stupně a když si o jeho dalším projednání správní orgán nečinil obraz a řízení na jeho základě zahájené dosud neukončil. Za počátek subjektivní lhůty podle § 63 odst. 3 správního řádu je nutno pokládat datum doručení rozhodnutí o změně užívání stavby žalobkyni, tedy datum 13. 9. 2004, žalovaný považuje tuto lhůtu za splněnou. Poněvadž však od právní moci rozhodnutí o změně užívání stavby, tedy od 19. 7. 2000 do okamžiku podání odvolání žalobkyně ze dne 21. 9. 2004 uplynula zákonná tříletá objektivní lhůta podle § 63 odst. 3 správního řádu, žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

K jednotlivým stížním námitkám pak uvádí Nejvyšší správní soud následující:

Stěžovatel v kasační stížnosti předně poukazuje na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Nepřezkoumatelné rozhodnutí je však takové rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud považuje rozsudek krajského soudu za dostatečně srozumitelný, určitý a logický a krajský soud v něm dostatečně rozvedl úvahy, pro které považoval žalobu za důvodnou.

Krajský soud přitom posuzoval pouze rozhodnutí, jež se týkala nepovolení obnovy řízení, úvahy o právním statusu stavby označil jako pouhé shrnutí událostí, které neměly ani povahu závěrů obiter dictum.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele, že žalobkyně nebyla účastníkem řízení, neboť § 78 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb. do okruhu účastníků kolaudačního řízení nezařazoval vlastníka pozemku, na němž se stavba nachází.

Účastenství žalobkyně v původním řízení o změně v užívání stavby (kde byl jediný účastník stěžovatel) však bylo v průběhu nyní přezkoumávaného řízení o nepovolení obnovy řízení správním orgánem I. stupně i žalovaným postaveno najisto, přitom návrh na obnovu řízení může podat pouze účastník řízení (§ 62 správního řádu).

Otázku účastenství žalobkyně v původním řízení o změně užívání stavby uspokojivě přezkoumal i krajský soud, s jehož závěry, že účastenství v řízení o změně v užívání stavby upravoval zákon č. 50/1976 Sb. v § 97 odst. 1, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Z podávaného ustanovení vyplývá, že účastníkem v uvedeném řízení jsou osoby, které mají vlastnická nebo jiná práva k pozemkům a stavbám na nich, včetně sousedních pozemků a staveb na nich, a jejichž práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být rozhodnutím přímo dotčeny, a dále osoby, které na návrh stavebníka budou odborně vést realizaci stavby nebo vykonávat odborný dozor (§ 44 odst. 2 a 3).

Z výše uvedeného je zřejmé, že uznání žalobkyně jako účastníka řízení o obnově dokládá vadu původního řízení o změně užívání stavby.

Základ argumentace stěžovatele je však vystavěn na předpokladu, že tato vada nemá vliv na zákonnost rozhodnutí o změně užívání stavby. K procesně korektní nápravě totiž dle stěžovatele mohlo dojít pouze do tří let od nabytí právní moci rozhodnutí – je nutno šetřit princip právní jistoty pomocí stěžovatelem předestřených prekluzivních a promlčecích lhůt.

Nejvyšší správní soud uvádí, že založená práva stěžovatele, jenž vycházel z právní moci rozhodnutí o změně užívání stavby, jak ostatně uváděl v kasační stížnosti (např. uzavřel zástavní smlouvu s p. V.) musel porovnat s vlastnickým právem žalobkyně jako osoby opomenuté, resp. musel posoudit, zda rozhodnutí o změně užívání stavby vydané v řízení bez její účasti nabylo právní moci nebo ne. Od zodpovězení této otázky se totiž pak nutně odvíjejí úvahy o tom, jaké procesní prostředky k nápravě tu byly dány, resp. zda mohly nebo nemohly být využity.

Na tomto místě Nejvyšší správní soud podává závěry z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007 - 118 ([www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)), který na projednávanou věc dopadá a z něhož při hodnocení zákonnosti rozhodnutí krajského soudu vycházel.

Z uvedeného judikátu vyplývá, že i rozhodnutí správního orgánu, které nebylo formálně řádně doručeno (oznámeno) účastníku řízení, může nabytí právní moci (§ 52 odst. 1 správního

řádu z roku 1967, § 73 odst. 1 správního řádu z roku 2004), nastane-li fikce oznámení rozhodnutí.

Ze skutkového stavu tak, jak byl popsán podle správního spisu, je zřejmé, že žalobkyni rozhodnutí o změně užívání stavby v tomto řízení formálně doručeno (oznámeno) nebylo. Řízení před správním orgánem I. stupně bylo skončeno rozhodnutím, jež správní orgán měl za konečné a pravomocné, stěžovatel z vyznačení právní moci při své činnosti vycházel.

Napadené rozhodnutí žalované se opírá o skutečnost, že „právní moc“ rozhodnutí o změně užívání stavby nastala dnem 19. 7. 2000 a objektivní lhůta podle § 63 odst. 3 správního řádu k povolení obnovy řízení marně uplynula, současně ale připouští, že rozhodnutí žalobkyni řádně oznámeno (doručeno) v této době vůbec nebylo (ostatně o tom nejsou žádné pochybnosti); tím ale mlčky vyvrací právní moc jako základní předpoklad řízení.

Podle uvedeného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007 - 118 ([www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)) je-li účastník řízení, jehož práva, právem chráněné zájmy či povinnosti byly rozhodnutím dotčeny (§ 14 odst. 1 správního řádu z roku 1967), opomenut při oznámení rozhodnutí, nastane fikce oznámení rozhodnutí k okamžiku, k němuž je bezpečně a bez rozumných pochyb zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu, zásadně tedy rovnocenně tomu, jako by mu bylo rozhodnutí řádně oznámeno. Opomenutí účastníka při oznámení rozhodnutí je v takovém případě procesní vadou zhojitelnou bez újmy na nastalé právní moci rozhodnutí jen za předpokladu, že fikce oznámení rozhodnutí nastala natolik včas, že opomenutý účastník mohl užít zákonných procesních prostředků na svou obranu ještě před tím, než správní orgán měl rozhodnutí za pravomocné.

Pouze v tomto případě rozhodnutí nabude právní moci i za existence opomenutého účastníka řízení, se všemi důsledky plynoucími ze ztráty lhůt pro opravné prostředky řádné i mimořádné, a také lhůt žalobních.

Tak tomu však v projednávané věci nebylo, jak je dále uvedeno ohledně určení doby, od níž lze dovozovat fikci oznámení rozhodnutí.

Zdejší soud ze správního spisu zjistil, že o podání žalobkyně ze dne 15. 7. 2003 a taktéž o odvolání ze dne 21. 9. 2004 proti rozhodnutí o užívání stavby doručeného správním orgánem I. stupně žalobkyni, nebylo ke dni vydání napadeného rozhodnutí rozhodnuto v souladu se správním řádem, respektive nebylo o nich rozhodnuto věcně podle ust. § 59 správního řádu, či procesně podle ust. § 60 správního řádu a tato odvolání byla bez dalšího vyhodnocena jako podněty k obnově řízení a vyřízena (v případě odvolání ze dne 21. 9. 2004 pravomocně) v rámci řízení o tomto mimořádném opravném prostředku.

Řízení o podání žalobkyně ze dne 15. 7. 2003, které považoval správní orgán I. stupně za odvolání a jenž mu bylo vrácené žalovaným k posouzení jako návrh na obnovu řízení, ponechal správní orgán I. stupně neukončené.

Správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že předpoklady pro právní moc rozhodnutí splněny nebyly a rozhodnutí o změně užívání stavby právní moci pro opomenutí účastníka - žalobkyně nenabylo (fikce oznámení nenastala). Doručil proto toto rozhodnutí žalobkyni, které by tím počala běžet lhůta pro odvolání. Žalovaný však odvolání žalobkyně vrátil správnímu orgánu I. stupně k posouzení jako návrhu na obnovu řízení (stejně jako u podání ze dne 15. 7. 2003), jejíž nepovolení je předmětem přezkumu zdejšího soudu.

Správní orgány si tak podle názoru Nejvyššího správního soudu neujasnily, kdy počala běžet lhůta pro podání odvolání žalobkyně, o němž nebylo rozhodnuto, respektive, kdy nastala fikce doručení rozhodnutí.

Pokud se totiž prokáže, že účastník získal řádnou vědomost o obsahu rozhodnutí (i po měsících či letech od jeho vydání), teprve okamžikem získání této vědomosti se vytváří fikce, že tímto okamžikem mu bylo rozhodnutí oznámeno a že tedy teprve od tohoto okamžiku proti němu mohl podat odvolání. Ve světle uvedeného považuje zdejší soud s přihlédnutím ke spisovému materiálu za zřejmé, že rozhodnutí o změně užívání stavby bylo žalobkyni oznámeno nejpozději dne 15. 7. 2003, když nebylo možno přehlédnout skutečnost, že podání ze dne 15. 7. 2003, které již splňovalo charakter odvolání, obsahovalo v příloze taktéž toto rozhodnutí. Tento okamžik je tak nutno považovat za okamžik fikce oznámení napadeného rozhodnutí, jenž však (jak je v posuzované věci zcela patrné) nenastal natolik včas, že opomenutý účastník (žalobkyně) mohl užít zákonných prostředků na svou obranu ještě před tím, než správní orgán měl rozhodnutí za pravomocné. V důsledku toho se nemůže jednat o procesní vadu zhojitelnou bez újmy na nastalé právní moci (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 25/2007 - 118 ze dne 17. 2. 2009). Námitka marného uplynutí subjektivní lhůty pro podání pozdějšího odvolání stěžovatelem dovozovaná podle v té době neúčinné úpravy správního řádu (§ 84 odst. 1 č. 500/2004 Sb), nemá na zákonnost napadeného rozhodnutí vliv.

Podle citovaného rozsudku rozšířeného senátu č. j. 2 As 25/2007 - 118 ze dne 17. 2. 2009 ([www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)) nastala-li tedy fikce oznámení rozhodnutí teprve poté, co podle mínění správního orgánu již rozhodnutí nabylo právní moci, počínají opomenutému účastníku teprve touto fikcí běžet lhůty pro podání řádných či mimořádných opravných prostředků. Pouhý fakt běhu času od vydání neoznámeného rozhodnutí nemá na nabytí právní moci vliv.

Není tedy vyloučeno (a v tom se stěžovatel mylí), že i rozhodnutí, které správní orgán i ostatní účastníci řízení mají za pravomocné, může být účinně napadeno opomenutým účastníkem řízení bez ohledu na dobu, která uběhla ode dne, vyznačeného jako den právní moci.

Podstatná v nyní projednávané věci je tak skutečnost, že jakkoliv bylo výše konstatováno doručení rozhodnutí správního orgánu I. stupně (fikcí) žalobkyni, rozhodnutí o změně užívání stavby nemohlo z důvodu absence rozhodnutí o odvolání nabýt právní moci a nebyl tudíž splněn základní předpoklad obnovy řízení, aniž by bylo nutno posuzovat další otázky nyní přezkoumávaného řízení předestřené výše (litispence).

V souzené věci je tak ze spisového materiálu zřejmé a lze tak učinit konečně závěr, že rozhodnutí o změně užívání stavby vůbec nenabylo právní moci. Z toho důvodu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěry krajského soudu, že toto rozhodnutí nemohlo být ani předmětem zkoumání ve smyslu § 62 a násl. zákona č. 71/1967 Sb., neboť postrádalo základní předpoklad pro řízení o obnově – právní moc. Na tom nic nemění skutečnost, že jako obiter dictum Nejvyšší správní soud dovedl jiný okamžik doručení rozhodnutí správního orgánu I. stupně o změně užívání stavby žalobkyni, jak bylo uvedeno výše. Krajský soud tak postupoval správně, pokud napadené rozhodnutí žalovaného spolu s rozhodnutím správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvody kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. nejsou dány, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle ust. § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož účastník, měl-li ve věci úspěch, má proti druhému účastníkovi, právo na náhradu všech nákladů řízení, pokud je vynaložil důvodně. Stěžovatel a žalovaný v řízení o kasační stížnosti neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však náklady řízení.



důvodně vynaložené vůči stěžovateli – osobě zúčastněné na řízení (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).  
Soud jí tak právo na náhradu nákladů řízení před soudem nepřiznal.

**P o u č e n í:** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín  
předseda senátu